

PROGRAMA ASSIGNATURA

CODI ASSIGNATURA: 25594

NOM ASSIGNATURA:

Política exterior de Xina

CICLE: Segon

CURS:

SEMESTRE: Segon

CRÈDITS: 6

HORES SETMANALS: 4

ANY ACADÈMIC: 2004-05

PROFESSOR: P.Pareja

DESPATX:

TELÈFON:

C/E:

HORARI DESPATX:

OBJECTIUS:

L'objectiu de l'assignatura és familiaritzar l'estudiant amb l'acció exterior de la República Popular Xinesa. El programa s'estructurarà en quatre parts. La primera part, introductòria, es dedicarà a l'estudi dels instruments d'anàlisi de les polítiques exteriors en general i de la xinesa en particular (actors, institucions processos). La segona part se centrarà en l'anàlisi històrica dels grans eixos i etapes de la política exterior xinesa des de la seva entrada en contacte amb el món occidental, com a base per entendre les relacions exterior de la Xina contemporània. La tercera part abordarà l'estudi de les relacions exteriors de la Xina contemporània: les relacions de la Xina amb els seus veïns asiàtics i amb la resta del món, amb les grans potències no asiàtiques i amb el tercer món. També s'estudiaran les relacions multilaterals de la Xina. Finalment, es dedicarà una quarta part a l'estudi d'alguns dels conflictes més importants de la Xina, així com a alguns dels temes transversals més rellevants de la política exterior xinesa.

CONTINGUT:

I. L'ANÀLISI DE LA POLÍTICA EXTERIOR

Tema 1. Aproximació a l'estudi de la política exterior. Marc teòric i definicions conceptuals. Dimensions materials i instruments de la política exterior. El procés d'elaboració de la política exterior i els actors implicats. Els factors condicionants.

Tema 2. Aproximació a l'estudi de la política exterior xinesa. Aproximacions teòriques a l'estudi de la política exterior xinesa: de les primeres aproximacions quasi-mitològiques a l'objectivació de l'estudi de la política exterior. Objectius i prioritats de la política exterior xinesa. Les institucions. El procés de presa de decisions. El lideratge. Factors condicionants: el paper de la ideologia.

II. L'EVOLUCIÓ DE LA POLÍTICA EXTERIOR XINESA DE L'ÈPOCA IMPERIAL A L'ACTUALITAT

Tema 3. La política exterior xinesa en perspectiva històrica. Antecedents: els primers contactes de la Xina amb el món occidental. El període imperial i el sistema de tributs. La resposta xinesa a l'imperialisme occidental.

Tema 4. La política exterior xinesa als segles XVIII i XIX. Les guerres de l'opi. La guerra dels Boxers. El "segle de la humiliació" i el despertar del nacionalisme xinès modern.

Tema 5. La guerra civil xinesa i la fundació de la República Popular Xinesa. La visió del món maoista. Evolució de la política exterior xinesa durant la guerra freda. L'impacte de l'ordre bipolar. Els fets de Tianamen i la posició internacional de la Xina. Les reformes dels sistema comunista xinès i l'ascens econòmic dels anys noranta.

III. ÀREES GEOGRÀFIQUES DE LA POLÍTICA EXTERIOR XINESA

A. LA POLÍTICA EXTERIOR XINESA EN L'ÀMBIT REGIONAL

Tema 6. La Xina i el Nord-est d'Àsia. Les relacions amb Japó: de la rivalitat històrica a l'apropament progressiu. La Xina i Corea del Nord: de l'aliança de la guerra freda al refredament gradual de les relacions. La Xina i Corea del Sud: de l'enfrontament a la cooperació.

Tema 7. La Xina i el Sud-est asiàtic. Interessos i conflictes regionals. Les relacions bilaterals de la Xina amb els principals països de la regió. Els conflictes territorials. Les relacions econòmiques i comercials. L'impacte econòmic de la diàspora xinesa a la regió.

Tema 8. La Xina i l'Àsia central i meridional. La intensificació de les relacions entre la Xina i les repúbliques de l'Àsia central: la importància dels recursos energètics. Les relacions amb l'Índia: conflictes territorials i lluita pel lideratge regional.

B. LA POLÍTICA EXTERIOR XINESA EN L'ÀMBIT UNIVERSAL

Tema 9. La política exterior de la Xina i les organitzacions multilaterals. La participació de la Xina a les Nacions Unides. La Xina i les relacions amb les organitzacions i altres institucions regionals: ASEAN, ARF, APEC. La voluntat de lideratge de la Xina envers el Tercer Món: discurs i límits materials.

Tema 10. Les relacions de la Xina amb la URSS (i amb Rússia). Orígens i evolució de l'aliança comunista. El distanciament entre la URSS i la Xina als anys seixanta. L'impacte de la fi de la guerra freda sobre les relacions sino-russes. Els principals focus de tensió en les actuals relacions sino-russes.

Tema 11. Les relacions de la Xina i els Estats Units. L'enfrontament de la guerra freda. La normalització de les relacions a la dècada dels anys setanta. La intensificació dels intercanvis econòmics entre els anys vuitanta i els anys noranta. Els principals focus de tensió de les relacions sino-americanes: Taiwan, el dèficit comercial i el lideratge regional.

Tema 12. La Xina i Europa. La lenta construcció de les relacions entre la Xina i la Unió Europea. Interessos, continguts i límits de les relacions sino-europees.

IV. TEMES ACTUALS DE LA POLÍTICA EXTERIOR XINESA

Tema 13. El conflicte amb Taiwan. La importància de Taiwan en la definició de la política exterior xinesa. Antecedents i evolució històrica del conflicte. De la política d'"una única Xina" a la política "d'una Xina, dos sistemes": l'impacte de la reincorporació de Hong Kong i Macao sobre la qüestió de Taiwan.

Tema 14. El conflicte del Tibet. Orígens històrics i evolució. Els Drets Humans i els drets de les minories a la Xina.

Tema 15. La Xina enfront la globalització. L'impacte del creixement econòmic xinès sobre el sistema econòmic internacional. L'entrada a l'OMC. L'impacte sanitari: la SIDA i el SARS. El repte mediambiental. L'efecte d'Internet i les noves tecnologies de la informació sobre la política exterior xinesa.

MÈTODES I CRITERIS D'AVUACIÓ:

Els estudiants hauran realitzar un examen final i dos treballs breus, el contingut dels quals serà especificat en començar el curs.

PRÀCTIQUES:

Els crèdits pràctics de l'assignatura seran avaluats a partir de l'assistència i participació a les sessions de pràctiques així com de la realització dels exercicis que es vagin suggerint al llarg del curs.

BIBLIOGRAFIA:

CHEN JIAN. *Mao's China and the Cold War, The New Cold War History*. Chapel Hill: University of North Carolina Press, 2001.

Council on Foreign Relations, *Editor's Choice: The Rise of China*. Nova York: Council on Foreign

Relations, 2002

DENG, YONG & WANG, Fei-ling (eds.), *In the Eyes of the Dragon: China views the world*. Lanham, MD: Rowman and Littlefield, 1999.

FUNABASHI, Y., OKSENBERG, M. & WEIS, H. *China. Una potencia emergente en un mundo de interdependencia*. Madrid: INCIPE, 1994.

GARVER, JOHN. *Foreign Relations of the People's Republic of China*. Nova Jersey: Prentice Hall, 1993

IAIN JOHNSON, ALASTAIR I ROSS, ROBERT S. *Engaging China: The Management of an Emerging Power*. London: Routledge, 1999.

KIM, SAMUEL (ed.), *China and the World: Chinese Foreign Policy Faces the New Millenium*, 4a edició, Boulder: Westview Press, 1998.

LAMPTON, DAVID MICHAEL. *The Making of Chinese Foreign and Security Policy in the Era of Reform, 1978-2000*, Palo Alto: Stanford University Press, 2001

LARDY, NICHOLAS R. *Integrating China into the Global Economy*. Washington: Brookings Institution Press, 2002.

LIANG, QIAO & XIANGSUI, WANG. *La guerre hors limites*, París: Rivages, 2003 (1ª ed. En xinès, 1999)

METZGER, TH. A. & MYERS, R. H. *Greater China and U.S. Foreign Policy. The choice between Confrontation and Mutual Respect*, Stanford: Hoover Institution Press, 1996

NATHAN, ANDREW J. & ROSS, ROBERT S. *The Great Wall and the Empty Fortress*. Nova York: Norton 1997.

NATHAN, ANDREW J. & GILLEY, BRUCE. *Los nuevos dirigentes de China*, Barcelona: Ed. del Bronce, 2004 (1ª ed. en anglès, 2002).

ROY, DENNY. *China's Foreign Relations*, Rowman and Littlefield, 1998.

SAICH, TONY (2001): *Governance and Politics of China*, 3a edició, Nova York: Palgrave.

SOLER MATUTES, J. (coord), *El despertar de la nueva China. Implicaciones del ingreso de China en la Organización Mundial del Comercio*, Madrid: La catarata, 2004.